

KAMG Expertisegroep Vrouwengezondheid

Visie en uitgangspunten

Versie 1.1 | september 2026

Aanleiding

Begin 2026 werd de Koepel Artsen Maatschappij + Gezondheid (KAMG) door ZonMw uitgenodigd om input te leveren voor de werkconferentie Vrouwengezondheid. Tijdens deze conferentie werd een eerste stap gezet naar een nationale aanpak gericht op het verbeteren van de fysieke, mentale én sociale gezondheid van vrouwen. De deelnemende beroepsverenigingen werden gevraagd het programma te ondersteunen met een pledge en actief bij te dragen aan de verdere ontwikkeling van vrouwengezondheid in Nederland.

Vanuit die ambitie heeft KAMG besloten een actieve bijdrage te leveren. Als eerste stap werd een pledge ingediend en vervolgens is, met steun van het KAMG-bestuur, de expertisegroep Vrouwengezondheid opgericht.

De expertisegroep wil het perspectief van de publieke gezondheid en de sociale geneeskunde herkenbaar verbinden aan de groeiende maatschappelijke aandacht voor vrouwengezondheid. Daarmee sluit zij aan bij bestaande ontwikkelingen, terwijl zij tegelijkertijd een eigen bijdrage levert vanuit de dagelijkse praktijk van artsen Maatschappij + Gezondheid.

Pledge

De tekst van de ingediende pledge¹ luidt als volgt:

"Vrouwen leven gemiddeld langer dan mannen, maar brengen minder jaren in goede gezondheid door. Dit leidt tot veel persoonlijk leed en kost onze samenleving jaarlijks vele miljarden. Er bestaan nog grote hiaten in kennis, en de kennis die er al is, vindt niet altijd haar weg naar de zorgpraktijk, beleid en onderwijs. Door krachten te bundelen kunnen we vrouwengezondheid structureel verankeren in onderzoek, innovatie, beleid en praktijk en daarmee de gezondheidsverschillen tussen vrouwen en mannen verkleinen.

Wij, Koepel Artsen Maatschappij + Gezondheid (KAMG), onderschrijven de doelen en uitgangspunten van het convenant Samen in actie voor betere vrouwengezondheid en committeren ons eraan om hier concreet aan bij te dragen."

Deze pledge vormt de basis voor de activiteiten van de expertisegroep. Daarbij richten wij ons niet uitsluitend op de zorg voor vrouwen, maar nadrukkelijk ook op de omstandigheden die gezondheid mogelijk maken of juist onder druk zetten.

Position paper

Als inhoudelijke basis voor de expertisegroep schreven Dominique Suykerbuyk en Claudia Weller, onder supervisie van Karine van 't Land, het position paper *Vrouwengezondheid begint buiten de*

¹ Pledge KAMG

https://nlkamg.sharepoint.com/:w:/g/IQAzha_WRsKHTpsLKyGdsBcLASMwrrqdtme4CzGmnRTrU2w?rttime=Dmb edFvj3kg

spreekkamer.² In dit position paper beargumenteren wij dat vrouwengezondheid niet uitsluitend een medisch vraagstuk is, maar in belangrijke mate ook een vraagstuk van publieke gezondheid. Hoewel goede zorg essentieel is, wordt gezondheid voor een veel groter deel beïnvloed door factoren buiten het zorgdomein, zoals bestaanszekerheid, onderwijs, werk, sociale veiligheid, woonomstandigheden en sociale relaties.

Vrouwen leven weliswaar langer dan mannen, maar brengen minder jaren door in goede gezondheid. Traditioneel wordt hierbij vaak gekeken naar fysieke of mentale aandoeningen. Vanuit de publieke gezondheid zien wij daarnaast dat sociale determinanten van gezondheid een belangrijke bijdrage leveren aan deze verschillen. Denk aan economische afhankelijkheid, mantelzorgbelasting, mentale belasting, geweld in afhankelijkheidsrelaties, arbeidsomstandigheden en verschillen in maatschappelijke positie.

Wij stellen daarom dat verbetering van vrouwengezondheid vraagt om meer dan betere diagnostiek en behandeling alleen. Een duurzame verbetering vraagt om aandacht voor de omstandigheden waarin vrouwen leven, werken, leren en zorgen.

Het position paper roept ZonMw op om het publieke gezondheids-perspectief herkenbaar mee te nemen in de verdere uitwerking van de Nationale Strategie Vrouwengezondheid. Juist artsen Maatschappij + Gezondheid kunnen hierbij een waardevolle bijdrage leveren doordat zij gezondheidsvraagstukken benaderen vanuit preventie, gezondheidsbescherming, gezondheidsbevordering en maatschappelijke context. De expertisegroep Vrouwengezondheid bouwt voort op deze uitgangspunten. Wij willen signalen uit de praktijk verbinden aan kennis, preventie, beleid en onderzoek, zodat het perspectief van de publieke gezondheid herkenbaar wordt meegenomen in de verdere ontwikkeling van vrouwengezondheid in Nederland.

Kaders en uitgangspunten

Vrouwengezondheid is een breed thema dat vanuit verschillende perspectieven kan worden benaderd. Dat vraagt om duidelijke keuzes over de rol en positionering van de expertisegroep.

Publieke gezondheid als vertrekpunt

De expertisegroep benadert vrouwengezondheid primair als een vraagstuk van publieke gezondheid. We richten ons minder op ziekten en individuen, maar vooral op de volksgezondheid en de omstandigheden waarin gezondheid ontstaat, behouden blijft of onder druk komt te staan. Wij beschouwen vrouwengezondheid in de context van sociale, economische en maatschappelijke factoren die gedurende de levensloop bijdragen aan gezondheidsverschillen. Vraagstukken rond bestaanszekerheid, mentale gezondheid, veiligheid, arbeidsparticipatie, mantelzorg, sociale steun en leefomgeving maken daarom nadrukkelijk onderdeel uit van onze agenda.

Een aanvulling op bestaande initiatieven

De expertisegroep wil niet concurreren met bestaande initiatieven op het gebied van vrouwengezondheid, maar hier juist op aansluiten en een aanvullend perspectief bieden. Veel bestaande activiteiten richten zich op verbetering van kennis over vrouwspecifieke aandoeningen, sekseverschillen in diagnostiek en behandeling en verbetering van de curatieve zorg. De expertisegroep onderschrijft het belang van deze ontwikkelingen, maar beschouwt zichzelf hier niet leidend in. Graag

² Position paper <https://www.kamg.nl/2026/06/29/vrouwengezondheid-begint-buiten-de-spreekkamer/>

voegt de expertisegroep hier het perspectief van preventie, publieke gezondheid en sociale geneeskunde aan toe. Voor deze boodschap streven we er actief naar om ook ons perspectief bekend te maken bij voorvechters van dit thema binnen de individuele gezondheidszorg, dus het bereik naar buiten toe (niet alleen (profiel)artsen M+G, maar juist ook huisartsen, medisch specialisten vanuit de eerste twee pijlers van de programmalijnen fysiek en mentaal).

Verbinden van praktijk, beleid en onderzoek

Artsen Maatschappij + Gezondheid zijn bij uitstek gespecialiseerd in de analyse van maatschappelijke determinanten van gezondheid. De expertisegroep wil deze signalen uit de dagelijkse praktijk verbinden aan kennisontwikkeling, preventie, beleid en onderzoek. Wij beschouwen het als onze taak om praktijkervaringen uit verschillende werkvelden samen te brengen en te vertalen naar bredere maatschappelijke vraagstukken en mogelijke handelingsperspectieven.

Breed sociaal-geneeskundig perspectief

De expertisegroep opereert vanuit de KAMG en zoekt daarom actief verbinding met verschillende profielen binnen de arts M+G. Het doel is nadrukkelijk niet om afzonderlijke profielperspectieven naast elkaar te zetten, maar om gezamenlijk te komen tot een breder sociaal-geneeskundig perspectief op vrouwengezondheid. De optelsom moet meer zijn dan de afzonderlijke bijdragen.

Diversiteit aan perspectieven

Om vrouwengezondheid vanuit de volle breedte van de publieke gezondheid te kunnen benaderen, streven wij naar een zo breed mogelijke vertegenwoordiging van M+G-profielen binnen de expertisegroep. De huidige belangstelling vanuit jeugdgezondheidszorg, infectieziektebestrijding en beleid & advies vormt hiervoor een goede basis. Aanvullend zoeken wij verbinding met onder andere vertrouwensartsen, artsen medische milieukunde, artsen werkzaam binnen de jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar, donorgeneeskunde en tuberculosebestrijding.

Ontwikkeling en groei

De expertisegroep bevindt zich in de opbouwfase. De eerste periode staat in het teken van netwerkvorming, kennisdeling, het verzamelen van praktijkervaringen en het gezamenlijk verder ontwikkelen van de inhoudelijke agenda. De expertisegroep wil zich ontwikkelen tot een herkenbaar netwerk waarin signalen uit de praktijk worden verbonden aan preventie, beleid, onderzoek en maatschappelijke ontwikkelingen op het gebied van vrouwengezondheid.